

Ոչ միայն միջին ցարդ միայն վեց անձինք վեցերորդական աստիճանի բարձրացած են: Եթե ներքոյը կըլլայ՝ մեր ազգայիններէն ազնուատուհմ, դիւցազնագործ և ազգասէր անձ մը:

Օգոստոսիան Սուլթանը՝ որ անխտիր կվարձատրէ և կբաշխէրէ երկրին և կառավարութեան օգտակար ու անձնուէր անձինքն՝ յաստիճանէ աստիճան բարձրացունելով զանոնք, այս անգամ վեցերորդական ամենաբարձր աստիճանը շնորհեց Երամեան վսեմափայլ Աբրահամ պէյի, որ արդէն Պալայի աստիճան ունէր և Օսմանիյէ առաջին աստիճանի ականակուռ պատուանշանը կկրէր:

Նորին բարձրութիւնը, Աբրահամ ֆաշա կուրակէ օրը օգոստոսիան Սուլթանին ներկայանալով իւր խորին շնորհակալիքը մատոյց կայսերական այս բարձր շնորհաց համար:

Աբրահամ փաշա այսպէս հետզհետէ բարձրանալու արժանի կըլլայ՝ իւր հաւատարիմ ծառայութեանց պատճառաւ, որովք կայսերական կառավարութեան և եգիպտական իշխանութեան յարաբերութիւնք վերջին ժամանակներս առաւել ամրապնդեցան, ուսկից դոհըլլալով Եգիպտոսի բարձրագոյն տիւ խորին ալ Պօլսոյ մէջ իւր փոխանորդութեան մեծ պաշտօնն ալ յանձնեց անցեալները Նորին վսեմութեան:

Այսօր կամ վաղը Պէյօղի ապարանաց մէջ հանդիսաւոր կերպով կկարգացուի կայսերական հրովարտակը:

Աբրահամ փաշա, այսպէս պատուոյ՝ փառաց ու պարծանաց պսակ կըլլայ մեր ազգին համար, և իւր բարձրութեան մէջ երբէք չմոռնալով ազգն՝ մեծամեծ շնորհներով կմխիթարէ և կօգնէ, ինչպէս հանրածանօթ է:

Կմաղթեմք յամենայն սրտէ, որ երկինք միշտ հսկէ նորա վրայ, և նախանձ՝ ատելութիւն ու հակառակութիւն չկրնան մերձենալ ի նա՝ շնորհիւ Նախախնամութեան:

Անցեալները փութացինք ծանուցանել, թէ ազգային հին պարտուց բարձման համար երկու բարձրաստիճան ազգայինք մէկմէկ մեծ գումար նուիրել խոստացած են: Ահա այս անգամ բերկրութեամբ կը ծանուցանեմք, թէ քանի մ'օրէն նոյն խոստմանց գործադրութիւնը պիտի ըլլայ, և կեդրոնական սընտուկն հինաւուրց ծանր բեռ մը պիտի թօթափէ վրայէն՝ որոյ ներքե կը հեծէ և այս պատճառաւ ազգային վարչութիւնը չկրնար հանրական կարեւորագոյն խնդրովք զբաղիլ յանգործութիւն:

Անցեալ չորեքշաբթի առուր թերթով խորհրդի Գուլէ վանուց վանահայր Գէորգ վարդապետի մէկ արարքը պատմած էինք իւրոյ: Արդ՝ կիմանամք թէ ազգային վարչութիւնը քննութեան առնելով զայն, որոշեց է հրաժարեցունել զանի վանահայրութեան պաշտօնէն և մայրաքաղաքս կոչել:

Այս վանահայրն՝ որ խորհրդի Առաջնորդին դէմ վերջին ժամանակներս Պատրիարքարան դանգատ ու բողբ թափելէ չէր դադարեր, այս անգամ ալ գրեթէ թէ խորհրդի Առաջնորդը ամուսնական խնդրոյ մը մէջ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ դէմ վարուած է:

Պատրիարքարանն անշուշտ այս գանգատներն ու ամբաստանութիւններն ալ ուշադրութեան և քննութեան կառնու, եթէ մինչև ցարդ առած չէ:

Ծանուցինք նախորդ թերթով՝ ամեն Ս. Պատրիարք Հօր Երուսաղիմայ գերփոխանորդին հետ Երուսաղիմայ կառավարիչ Գեամիլ փաշայի փոխադարձ այցելութեան երթալն: Ուրախութեամբ լսեցինք յետոյ, թէ Երուսաղիմայ Բէթղէհէմի եկեղեցւոյ սինագարդ գաւթին խնդրոյն վրայ խօսք բացուելով և վաւերական գրեթէ հաստատուելով մեր ազգային համատարութեան իրաւունքը, Նորին վսեմութիւնը գոհացուցիլ խոստումներ ըրեր է, և Ս. Պատրիարքը շնորհակալութեամբ մեկներ է:

Պատրիարքարանի առաջարկութեամբ և Բ. Դրան հրամանաւ, ոստիկանութեան պաշտօնատուէնը հետամուտ է դռնել զԶինվորական Յակոբոս, իւր մինչև ցարդ դրած կեղծ պսակներուն փոխարէն արժանաւոր պսակ մը տալու համար:

Յաւով սրտի կծանուցանեմք, թէ Երուսաղիմայ պատրիարքական նորընտիր փոխանորդ գեր. Սիմոն եպիսկոպոս ծանրապէս հիւանդ է: Երէկ քանի մ'երեւելի բժշկիք խորհրդակցեցան ի դարման Նորին գերապատուութեան:

Գեր. Խորէն վարդապետ այս պատճառաւ

առաւ Երուսաղէմ չուղեւորեցաւ այս շաբթու, անձամբ խնամ կտանի Սիմոն եպիսկոպոսի, և կապառէ նոր տնօրէնութեան Երուսաղիմայ, ուր արդէն գըրուած է Նորին գերապատուութեան հիւանդանալն:

Բաղէշի առաջնորդական տեղապահ Արզումանեան Ստեփան վարդապետէն երէկ հեռագիր մ'եկաւ Պատրիարքարան, որով կծանուցանէ իւր վան գացած ըլլալը՝ քննութեան պաշտօնը կատարելու համար: Այս վարդապետին քննելիքն է, թէ վանայ վիճակին մէջ սահմանադրութիւնը օրինաւոր կերպիւ գործադրուած, թէ՛ ոչ:

Կլսեմք, թէ Հիւանդանոցի նախորդ հաւաքիչ Հ. Իփէկեան, նախորդ Հոգաբարձութեան օրով, Էտիրնէի մէջ և այլուր ի նպաստ Հիւանդանոցի հաւաքած ստակէն 5797 1/2 զրշ իւր վրայ անցուցեր է . . . :

Ներկայ պատուարժան Հոգաբարձութիւնը փութացեր է ֆաղաքական ժողովոյ ծանուցանել այս անհաւատարմութեան գործը, որպէս զի պարտուպաշտած տնօրէնութիւնն ըլլայ:

Աղքատին բերնին պատառն է՝ յափշտակուածն . . . : Եւ ի՞նչպէս ուշադրութիւն չէ ըրեր նախորդ Հոգաբարձութիւնը. և ի՞նչպէս առանց երաշխաւորի հաւաքիչ կարգեր է այս անձը՝ որ գրեթէ պատասպարուելու համար Հիւանդանոց զրկուած էր: 5797 1/2 զրուշ հաւաքելու համար այնչափ տեսակ դժուարութիւն կայ ներկայ ժամանակիս մէջ, յորում դժբաղդաբար անձկութիւնը ծանրացած է ըստ ամենայնի:

Երկուշաբթի օրը Ատանայէն Կ. Պօլիս Պատրիարքարան եկեր է տիգրանակերտցի կարապետ վարդապետ՝ Կարսի մէջ ունեցած գոյքերուն գողութեան պատճառաւ, որ բաւական արժէք ունին եղեր:

Այս օրերս Պատրիարքարանի մէջ բաւական խօսակցութեան նիւթ եղած է ամուսնական հետեւեալ դէպքը:

Բաւական ժամանակէ հետէ իգմիրէն հայազգի կին մը մայրաքաղաքս եկեր և Պէյօղլու հաստատեր է բնակութիւնը: Ամուսինը՝ որ ողջ է եղեր, տեղոյն առաջնորդարանին և մայրաքաղաքիս Պատրիարքարանին միջոցաւ խուզարկութեան ելեր է, բայց չէ յաջողեր է իմանալ ո՛ւր ըլլալն ու ի՞նչ ընելն:

Արդ՝ կինն մօտերս հռովմէական հայու մը հետ տմուսնացեր է հռովմէական քահանայի մը միջոցաւ: Պատրիարքարանն իմանալով՝ ծանուցեր է հռովմէական

պատրիարքարանի, և խնդրեր է որ կինը իւր օրինաւոր ամուսնոյն յանձնելու համար պէտք եղած տնօրինութիւնն ըլլայ: Օրինաւոր ամուսինն ալ լսելով՝ արդէն իզմիրէն ճամբայ ելեր է մայրաքաղաքս գալու համար:

Երէկ իմացանք, որ հռովմէական պատրիարքարանի կողմանէ վարդապետ մը այս կինն իւր նորապսակ ամուսնոյն հետ մեր Պատրիարքարանը բերեր, և պատրիարքական գեր. փոխանորդին ներկայացուցեր է: Հարցաւորած ըլլալով՝ կինն ուրացեր է իզմիրի մէջ ամուսնացած ըլլալն, դարձեալ դարձեալ պնդեր է, և հետեւաբար առժամանակեայ կերպիւ դարձեալ հռովմէական վարդապետին յանձնել հարկ եղեր է:

Տեսնենք թէ այս կինն ինչ պիտի ընէ, երբ ամուսինը իզմիրէն մայրաքաղաքս հասնի, և դէմ առ դէմ ներկայանան:

Կիլիկիոյ ընդարձակ վիճակը՝ կարեւորութեան և անյապաղ օգնութեան կարօտ է: Ո՛չ միայն մասնաւորաց կողմանէ զարհուրելի տեղեկագրերը Պատրիարքարանի կըտրուին Սոյ կաթողիկոսին դէմ, այլ և հասարակութեան կողմանէ բազմաստորագիր հանրագրեր կ'ներկայանան, ինչպէս այս անգամ ալ հանրագիր մ'եկած է, որով Սոյ աթոռոյն անհոգ անխնամ ու թափուր վիճակին և կաթողիկոսին բռնած ընթացից համար ծանրապէս կ'գանգատին և կ'սնդրեն տեղապահ մը կարգել անյապաղ:

Ծաւալի է արդարեւ նկատել, որ մէկ կողմանէ կաթողիկոսին դէմ այս գանգատանաց ձայները բարձրացած ատեն, միւս կողմանէ՝ կաթողիկոսն բոլորովին անտարբեր ըլլալով ժողովրդեան օգտին ու բարւոյն համար՝ իշխանաւորութեան ու փառաւորութեան անյաղ ու անդուստ տենչով վառեալ, իւր նախօրոյց ունեցած արտօնութիւնները հերքեց՝ համարելով, յարաբերութեանց կանոնագիր չընդունիր, կիլիկիոյ սահմանն ընդարձակելու խնդիր կ'յարուցանէ, աթոռը այլուր փոխադրել կ'պահանջէ, կառավարութեան կողմանէ իրեն համար թոշակ սահմանել տալ կ'առաջարկէ, և վերջապէս կ'սպառնայ հրաժարիլ եթէ իւր այս բաղձանքներն ու հաճոյքը չկատարուին:

Հայրապետութիւնն և այս ինքնասիրական ձգտումներն ո՛րչափ հեռի են իրարմէ. հարկը հաղարաւոր ժողովուրդ ինչ կողմէն կաթողիկոսէն, և կաթողիկոսն ինչպէս կ'պատասխանէ. հաց կողմէն և քար կըտրուի: Եւ եթէ այսպէս շարունակուի՝ կիլիկիոյ ընդարձակ վիճակին համար ամենայն ինչ վճարեալ է: Պատրիարքարանը՝ որ կիլիկիոյ վերին տեսուչ ու հսկողն է, պատասխանատու կը մնայ առաջի Աստուծոյ և Ազգին, եթէ ուշադրութեան և քննութեան չառնուելած գրեթէ, և անյապաղ չանօրինէ զարժանն:

ՎԱՐՁԱԿԱՆ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆՔ

Կ'երուսաղիմայ Ս. Պատրիարք Հօգևոր մէն գեր. Սիմէօն Սրբազան փոխանորդական տեղապահութեան պաշտօնիւ մայրաքաղաքս եկած և արժ. Խորէն վարդապետ յերուսաղէմ հրաւիրուած

ըլլալով, այս վերջինն իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց. խառն ժողովն ալ իւր շնորհակալութիւնն յայտնեց Նորին արժանապատուութեան մինչև ցայսօր տարած պաշտօնավարութեան համար:

2. Պանորմայի ցաւալի հրկիզութենէն վնասուող կարօտեալ ազգայնոց համար հանգանակութեան պէտք տեսնուելով, այս գործը Գաղատիոյ սովելոց համար կարգեալ հանգանակութեան մասնաժողովին յանձնել որոշուեցաւ:

3. Ուսումնական խորհրդոյ պալկած 2 անդամոց տեղ նոր ընտրութիւն կատարուելով, ընտրուեցան.

Եռասուֆեան Տիգրան Էֆ. Թէրխանեան Թադէոս:

4. Գատաստանական խորհրդոյ պալկած 3 անդամոց տեղ նոր ընտրութիւն կատարուելով, ընտրուեցան.

Տ. Ջաքարիա քահ. Բերայի Տ. Թադէոս Սամաթիոյ Գասպար Էֆ. Ֆրանկիւլեան

5. Կտակաց. հոգաբարձութեան պալկած երկու անդամոց տեղ նոր ընտրութիւն կատարուելով, ընտրուեցան

Տ. Գաբրիէլ քահ. Պէշիկիմաշի Գէորգ Էֆ. Փափաղեան

6. Եէնիգարուի նոր թաղ. խորհրդոյ ընտրութեան դէմ եղած բողոքները քննութեան առնուելով և կատարուած քուէարկութիւնն ոչնչացուելու չափ զօրաւոր ու բաւական չնկատուելով, ընտրութեան վաւերացուիլն որոշուեցաւ: Իսկ այն կէտին համար յորում բացակայ թաղեցոյ մը սխալմամբ քուէնամակ դրկուած ատեն, իւր ազգականն անոր կողմէն կեղծ ստորագրութեամբ քուէթուղթ բերած և քուէարկուաց տուածին մէջ ստորագրած է, ընտ. ժողովն պատասխանատու չհամարուելով և նոյն քուէն բերող անձը խարդախութիւն գործած նկատուելով, այդ խարդախութեան հեղինակն ընտրող և ընտրելի ըլլալու իրաւունքէն մէկ անգամի համար զրկել որոշուեցաւ ապագայ քուէարկութեան մէջ:

7. Վանայ Պողոս վարդապետի խնդրոյն ընդ մասնաժողովոյ անդամներէն Գիւրգէնիսանլեան Էֆ. հրաժարելով և հրաժարականն ընդունուելով, անոր տեղ ընտրուեցաւ

Նուրեան Էֆ.

8. Բուսճուքի վիճակին գաւառական, Կրօն. և Գաղ. երեք ժողովոց ընտրութեան տեղեկագիրն օրինաւոր գտնուելով վաւերացաւ խառն ժողովէն:

9. Կեռարիոյ հրաժարեալ Գաղ. ժողովոյ տեղ կատարուած նորոգ ընտրութեան տեղեկագիրն նոյնպէս օրինաւոր գտնուելով՝ վաւերացաւ խառն ժողովէն:

10. Բաբերդու վիճակին առաջնորդական ընտրութիւնը կատարուած և Գաւրակէօմիլիկի քարոզիչ գեր. Գրիգորեպիսկոպոսն առաջնորդ ընտրուած ըլլալով սոյն ընտրութեան տեղեկագիրն օրինաւորութիւնն ստուգուելէ ետեւ վաւերացաւ խառն ժողովէն:

11. Պայազիտի վիճակին Կրօն. և Գաղ. ժողովոց ընտրութեան տեղեկագիրն ալ նոյնպէս օրինաւոր գտնուելով, վաւերացաւ խառն ժողովէն:

9 Սեպտ. 1874 (Կէ՛)

Ի Դիւանատուն

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԱԶԳ. ԿԵՂԻ. ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ԽԱՌՆ
ԺՈՂՈՎՈՑ

Ինչպէս որ յայտնի է՝ Արժ. Ամբրոսիոս վարդապետին նկատմամբ բերայի Պատժական Ատեանէն երկու ձեռով գըրուած էջեր տեսնուած էին:

Ազգ. խառն ժողովը նոյն ատեանէն խնդրեց այս խնդրոյն քննութեան տեղեկագիրը:

Սոյն տեղեկագիրն եկած է ի Պատրիարքարան 5 օգոստոսի թուականաւ, որ զիշեալ Տ. Ամբրոսիոս վարդապետն անպարտ կարձակէ:

Ազգ. խառն ժողովն կը յայտարարէ որ եթէ պատժական Ատեանին սոյն սրուած բաւական չհամարուի ամբաստողաց, առջև՝ Ազգ. կրօնական ժողովն պատրաստ է զամենայն օրինաւոր ամբաստանագիր առնուլ ի նկատողութիւն և ի քննութիւն:

7 Սեպտ. 1874
Ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պօլիս

... Խմբագիր
Եէնիգարուի Հայկանոյց վարժարանին սեփականութիւնն եղած, Բուսճուքի երկաթուղւոյ տնտեսներէն միոյն թիւը խնամակալութեանս տպեալ տեղեկագրոյն մէջ տպագրական սխալմամբ 909869 ըսուած է փոխանակ 909569 ըսելու:

Հայկանոյց վարժարան
Ի դիմաց Խնամակալութեան
Եէնիգարու Բ. Ֆրէշման
9 Սեպտ. 1984

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երկուշաբթի գիշեր որդի մի ծնաւ օգոստոսիառ Սուլթանին: Մեծ Եպարքոսն այս աւետիսն առնելուն պէս՝ փութացաւ կայսերական պալատն առ ի շնորհաւորութիւն:

— Սերվիոյ Միլան իշխանը Թուրին հասեր, և Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին կողմանէ անպաշտօնական կերպիւ ընդունուեր է, մինչեւ զրոյց կար թէ իբրեւ անկախ վեհապետ պիտի ընդունուի:

— Հաշիւ կընեն, թէ տարին 400 հազար լիրայի չափ արդիւնք պիտի գոյանայ մայրաքաղաքիս և շրջակայից կառուածական տուրքէն:

— Եղեռնագատ ատեանը վեցամսեայ բանտարկութեան դատաւարտուեր է՝ Թիբօս անուն յոյն լրագրոյն արտօնատէրն, որ՝ ինչպէս յայտնի է՝ արդէն բանտարկեալ և դատաւարտն երկարեալ էր, Պալատու վերջին անցքին վրայ դրած մէկ յօդուածոյն պատճառաւ:

— Հօսարթ փաշա Անդղիա կողեւորի ուրբաթ օրը՝ անձնական ինչ ինչ գործոց համար:

— Կիւրակէ օրը Պարսիկ դեսպանն կառքով Մասլաքի կողմերը պտըտած ատենը, օգոստոսիառ Սուլթանին պատահելով՝ անմիջապէս կառքէն վար իջեր և բարեւի կայներ է: Նորին վեհափառութիւնը տեսնելով՝ բարեհաճեր է կառքը կայնեցունել և որպիսութիւնը հարցունելով պատուել:

— Խորհրդի կառավարիչ կարգեցաւ՝ Տէպրէի նախորդ կառավարիչ Սալիս փաշա :

— Գերմանիոյ կառավարութեան կողմանէ պատուանշան զրկուեր է՝ կայսերական դիւանին թարգման Միւնիք Էֆէնտիի, և արտաքին թղթակցութեան դիւանին տնօրէն Խորասանճեան Յովհաննէս Էֆէնտիի :

— Երկուշաբթի յունաց պատրիարքին անուան տարեգարծի օրն ըլլալուն պատճառաւ՝ Բ. Դրան կողմանէ կրօնական դիւանին գլխաւոր անդամներէն Սէրվէթ պէյ զրկուեր է, ի շնորհաւորութիւն :

Նոյն օրը ռուսական ու հելլենական դեսպանատանց և բուլմանիոյ ու Սերվիոյ գործակալութեանց կողմանէ ալ պաշտօնակալք գացեր են շնորհաւորութեան համար :

— Յունաց և Պուլղարաց ազգային պաշտօնատանց մէջ ինչ ինչ խնդրոց պատճառաւ տեղի ունեցած անհամաձայնութեան վախճան տարու համար, մասնաժողով մը կազմուած է ընդ նախագահութեամբ արտաքին գործոց վրանաւար պաշտօնէին :

— Անցեալ հինգշաբթի օրը մեծ Եպարքոսը, Ահքեամը-Ատլիյէի նախագահ Աքիֆ փաշայի և զինուորական գործոց պաշտօնէութեան տեղապահ Ապտ-իւլ-Քէրիմ փաշայի հետ, Մագրի գիւղ երթալով վառօդարանն ու Ձէյթուն-Պրուշի գործարանը պարտէն յետոյ, Այի-Սթէֆանօ ելեր՝ և Պ. Շնայտըրի հնարած երկրագործական նոր գործիքները տեսեր ու հաւաներ են :

Ղալաթիոյ յոյն եկեղեցեաց մէկուն սպասաւորներէն մէկը ոստիկանութեան դուռը բանտարկուեր և հարցաքննութեան ենթարկուեր է, եկեղեցւոյն գանձային սնտուկին բանալի լարմարցունքով երբեմն երբեմն դողութիւն ըրած ըլլալուն պատճառաւ :

— Պէյօղլու թագաւոր գերմանական դեսպանատան շինութեան մէջ գտնուող երեք անձինք վար ինկեր, երկուքը անմիջապէս մեռեր, և միւսը չարաչար վիրաւորուեր է :

— Կիւրակէ օր Պէյօղլու Բանկայթի ձորի մը մէջէն հողին տակէն նորածին երեխայ մը գտնուեր է, որոյ մարմնոյն վրայ տակաւին ջերմութիւն ըլլալով գուռակուեր է թէ ողջ ողջ թաղուեր է : Բըժիշկը քննելով տեսեր են որ խեղճ մանկան մարմնոյն վրայ սյրածի նշաններ կան, և թէ ծնած ատենը վրան եռացեալ ջուր թափեր են՝ անշուշտ սպաննելու մտօք : Յոյնք չեն ընդուներ և չեն թաղեր՝ մըկըրուած չէ ըսելով, իսկ լատինք Զէրի գիւղ տեղ տուեր են իրենց գերեզմանատան մէջ :

— Կիւրակէ օրը Արնաւուտ գիւղէն յոյն օրիորդ մը և կին մը անյայտ եղեր են, չարագործ անձի մը թելադրութեամբ :

Եանեայի Գոնիչէ գիւղաքաղաքին մէջ հրդեհ պատահելով 60 ի չափ խանութ հրոյ ճարակ եղեր են :

— Շումուռի մէջ ալ ամսոյս 3 ին գիւշերը զինուորական հրամանատար Բաշիտ

փաշայի (Գերմանիա կգտնուի) նորակառոյց տունէն հրդեհ պատահելով ամբողջ շէնքն կարասեօքն հանդերձ մոխիր դարձեր է, և որովհետեւ այս տունը կը բնակին եղեր Շէյթանճըգէն մինչև Եանեայի երկաթուղւոյն երկրաչափք՝ անոնց հանած ծրագիրներն ալ այրեր են, և այս պատճառաւ բաւական վնաս եղեր է ընկերութեան :

— Դարասիտարի Շէյխուլ գիւղաքաղաքին մէջ ալ հացագործի փուռէ մը հրդեհ պատահեր, և բոլոր խանութները՝ մզկիթը՝ կառավարութեան պաշտօնատունը և տասանորդի շտեմարանը հրոյ ճարակ եղեր են :

— Կըսուի, թէ Էտիրնէէն երկու գիւղացի Սիլիվրի գացած ատենին, չէրքէսներ վրանին յարձակեր, ստակնին պահանջեր, և երբ դիմագրութիւն տեսեր են՝ ձեռքերնին կարեր ու այնպէս կողպտեր են : Խեղճերը այս վիճակի մէջ Սիլիվրի հասնելով եղելութիւնը իմացունելէն յետոյ մեռեր են :

— Պրուսայի մէջ հանդանակութիւն բացուեր է, ինպստ հրկիզելոց Պանտըրմայի :

— Իզմիրի մէջ օտար կառավարութեանց հպատակ կառավարտարք քանի մը տարիէ հետէ չէին վճարեր կառավարական տուրքը, պատճառելով թէ՛ իրենց կառավարող արժէքը արդարութեամբ նշանակուած չէ : Կըսեմք, թէ այս անգամ կուսակալն խորհրդակցելով հիւպատոսաց հետ՝ որոշեր են նոր ի նորոյ քննութեան առնուլ կառավարող արժէքն մասնաժողովի մը միջոցաւ, որոյ պիտի անգամակցին օտար հպատակաց կողմանէ քանի մ'անձինք :

— Սէլանիկի մէջ Ահմէտ և Սայիտ տուն երկու ոստիկանք գիշեր մը գինովնալով և մէջերնին վէճ պատահելով մեռնաւորութեան ելեր են, բայց չուտով բռնուեր են, մէկուն միայն ձեռքը՝ իսկ սիւսին ձեռքն ու գլուխը թելել կերպիւ վիրաւորեալ ըլլալով :

— Թիւրքալի Ագ գիւղի բնակիչներէն Օսման անուն մէկն իւր կնոջ հետ իրենց եկած թանէն քանի մը գգալ ուտելէն անմիջապէս յետոյ սաստիկ հիւանդանալով պառկեր են : Դրացիներէն Ապի առնուն մէկն լսելով տեսութեան գացեր, իմացեր է եղածը, և սաստիկ անօթի ըլլալուն՝ թանը գտնելով ամբողջ կերեր, և անմիջապէս հօգին փչեր է խեղճը : Ի վերջոյ քննուեր է թէ թանին մէջ շատ միկդեղ դրուեր է, և դնողները՝ յիշեալ Օսմանի աղջիկն ու փեսայն են, զանի իւր ամուսնոյն հետ թունաւորելու համար : Այս չարագործները այժմ քրէնութեան ենթարկուած են :

— Սէլանիկի մէջ Գանլը-գ ուլէ ըսուած տեղը բանտարկելոց մէջ կռիւ պատահելով մէկն սպանուեր և երկուքը չարաչար վիրաւորուեր են, մինչև որ հասեր ու իրարմէ բաժներ են :

Իտալիոյ Ճէնովա քաղաքին մէջ արժէթղթոց գիներուն իջնելուն պատճառաւ բաղմամբիւ երեւելի դրամատուններ, վաճառատուներ և արհեստական ընկերութիւններ սնանկացեր են, որոնք առաւել չահելու դիմամբ արժէթղթ

թոց առուտուրի մտած են եղեր ժամանակէ մը հետէ :

— Ժամանակէ մը հետէ Լեհաստանի մէջ հրդեհի սարսափելի գէպքեր պատահելով կառավարութեան տազնապ կպածառեն : Բառկապէս պատերազմական տեսանքներ կազմուեր են հրձիգ ոճրագործներն ամենայն խստութեամբ պատժելու համար :

— Ռուսիոյ կառավարութիւնը, պաշտօնական բանակցութեանց մէջ կառարկէ եղեր թէ ինքը Սպանիոյ մէջ հպատակ չունենալով, Սպանիոյ խնդրոյն մէջ ալ մտնելու պէտք չունի :

— Աթէնքի մէջ փողոցները թափառելով լաթի կտորուանք ժողովող աղքատ մը մօտերս տեղւոյն քաղաքայեանէն կանչուեր, և ծանուցուեր է իրեն թէ եղբայրը մեռած ու 40 հազար լիրա ժառանգութիւն թողած է իրեն համար : Մարդը ուրախութենէն խելքը կորուսեր է :

— Գաղղիոյ մէջ մարդ մը արտաքին գործոց պաշտօնէին ներկայացուցեր է նորահնար նաւակ մը, որ կգոցուի թևի տակ կռուունի, և բացուելով չորս հօգի կրնան նստիլ ու նաւարկել :

— Սէտանի յաղթանակին տարեգարծին օրը Պէրլինի մէջ հանդէս կատարուած ատեն, տեղւոյն աւստրիական դեսպանատունը գերմանական կայսրութեան դրօշակը պարզեր է, բայց միւս դեսպանատունը բոլորովին անտարբեր կեցեր են :

— Գերմանիոյ գործաւորաց ընկերութեան նախագահն եռամեայ բանտարկութեան դատապարտուեր է՝ Պիլմարք իշխանի դէմ անարդական ցոյցեր ըրած ըլլալուն պատճառաւ :

— Մօտերս ի պաշտօնէ պիտի հրատարակուին՝ Պրիւսէի դեսպանաժողովոյն բանակցութիւնք, որ մինչև ցարդ գաղտնի կպահուէին, և լրագիրք չէին կրնար ստոյգ տեղեկութիւն հրատարակել :

— Գերմանացիք ալ փախստական Պագէնի նպաստաւոր չեն խօսիր, և չարաչար կմեղադրեն զանի՝ քննադատելով վերջին պատերազմին մէջ նորա բռնած թոյլ ու մեղի ընթացքը, որով իւր հայրենեաց՝ Գաղղիոյ կորուստն բաղմապատկեց : Եթէ Պագէնի տեղ գերմանացի զօրապետ մ'ըլլար, կըսեն, իւր անձը զոհ կուտար՝ և երբէք յանձն չէր առնուր, աչօք բացօք տեսնել իւր հրամանին ներքեւ գտնուող բանակին անձնատուութիւնըն ու ամբողջութեանց գրաւումն :

— Իտալիոյ երեսփոխանական ժողովը կցրուի թագաւորին հրամանաւ, և նոր ընտրութիւնք կսկսին մօտերս :

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Սեպտեմբեր 10

Գոնսօլտէ	49.57
Սօսիթէ Ժէնէրալի բաժինք Անդ. լիբ.	7.10
Գրէտի » » Օսմ. »	10.12
Երկաթուղեաց հին »	Ֆր. 120.00
» նոր »	91.50
Թրամուէյ Օսմ. լիբ.	5.
1863 ի փոխառութիւն »	Ֆր. 556.
1863 ի » »	538.
1869 ի » »	277.
1872 ի » »	85.25

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ ՄԻՆԱՍ 24ԻՄԱՋ ԳՐԱԿԱՆ ՓՈՐՁԵՐ

Տաշի, Ճապոն, Ասիայի, Եվրոպայի,
Գերմանիայի, Ամերիկայի և Եվրոպայի

Գրքեր 15 դր

Այս գիրքին կեդրոնատեղին է Մեծ-
ճան-չարչը Սրապեան Պաղատար աղայի
գրատունը. միևնույն ժամանակներին
ալ կը ծախեն զայն:

Հեղինակը իւր այս առաջին գործին
մէջ, փորձած է վերջնական կանոնա-
ւորութիւն մը տալ մեր արդի ազգային
լեզուին, և հայ գրագէտները կը հրաւիրէ
քննել զայն:

Ամէն կարգի անձեր կրնան օգտակա-
րապէս քննելու այս գիրքը, մանա-
ւանդ ուսանողները, նոր սերունդը:

Ա. Տ Ը Պ Է Ի

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՔ ԾԱՆՈՒԹԵԱՆՈՅ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԹԱԳՈՒՆ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆՈՅ

Որ ի նախնի ժամանակաց հետե
մինչեւ ցայսօր

ԹԱՐԳՄԱՆ ԵԱՑ

Ն. ՃԻՎԱՆԵԱՆ

ՏԵՏՐ Ժ.

Թերթ առ թերթ կը հրատարակուի
աբաթն անգամ մը ի գին 40 փարայ.
Հ. Բ. Գ. Գ. տետրերն ալ ելած են արդէն:
Ամէն գրավաճառաց քով և կամուրջի
գլուխի պարագան կը գտնուի:

Թ. Մարգարեան կը խոստանայ մինչև
վերջը հրատարակել:

ՎԻՇՏՔ ԻՄ Ի ՓԱՐԻՋ

ՅԵՐԵՍԱՅ

ՈՍՏԱՆԻԿԻ Տ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆՈՅ

Յ Օ Ր Ի Ն Ե Ա Յ

ՆԵԱՆ Ա. ԵՐԹՎԱՆԵԱՆ

Անցեալներն հրատարակեալ այս հե-
տաքրքրական տետրակին գինը՝ որ մէկ
քառորդ արծաթ մէճիտ էր, այժմ 3
դրոշի իջած է, և կը գտնուի մայրաքա-
ղաքի համայն գրավաճառաց խանութ-
ները:

Ն Ո Ր

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՊԵՏԱ ԱՋԳԱՅԻՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆՈՅ

Ի Գ. ԱՍԼԱՆԵԱՆԻ

Կծախուի ի գրատան փարիզու, Յա-
կոբեան խանութիւ 13, և ի գրատան
Պաղատար աղայի Սրապեան՝ Մեծճան
չարչը թիւ 29, և ամէն գրավաճառաց
քով, ի գին 2 ֆր. 50 սանդիմ:

ՌԱՍԻՆԱՅ

Մ Ի Հ Ր Դ Ա Տ

Ոգեբարձրիւն ի 5 արարս

ԹԱՐԳՄԱՆ ՓՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՆԱՍ 24ԻՄԱՋ

Կգտնուի ամէն գրավաճառաց խա-
նութներն, ի գին 5 դր:

ՊՐԱԺԼՈՆ ԴԵՐԿՈՄՍ

Վիպասանութիւն մը, որ թէ՛ պատ-
մական նկարագիրներու, թէ՛ հետաքրք-
րաչարժ անցքերու և թէ՛ ճարտար հիւս-
ուածքին կողմանէ ընթերցողին ուշա-
դրութիւնը կ'գրաւէ և միաքաղ կ'կրթէ:
Հատոր առ հատոր կ'հրատարակուի ըն-
միւռնից Տէտէեանց տպարանէն: Այս
անգամ իններորդ հատորն ալ մայրա-
քաղաքս եկած է: Ամբողջ գործը 12 հա-
տորէ պիտի բաղկանայ: Բոլորին համար
բաժանորդագրութեան գինն է 120 դր:
Խրաքանչիւր հատորը՝ 12 դր: Բաժանորդ-
գրուիլ ուզողը կ'հրաւիրուի Կ. Պոլիս Բ.
Գրավաճառաց եղբարց գրատունը թիւ 16:
Զմիւռնիա, Տէտէեանց գրատունը:

Կարէ միտնալ իւր իւր փոքրիկ

Յարգող խաչատուր աղա Էդնակեան՝
որ բազմատեսակ կարի մեքենաներու
վրայ ունեցած փորձառական հմտու-
թեամբ հանրածանօթ եղած է, մեքե-
նայով կարել սորվիլ ուղղորդուելու ուր
ուղուի պիտի երթայ սորվեցունել պարզ
և դիւրին կերպով մը, և գործողութեանց
պատճառներն ալ բացատրելով, անանկ
որ սորվողը կարող պիտի ըլլայ իւր մեքե-
նան կանոնաւորել:

Որ և է կարի մեքենայ մը թէ անգղոյշ
գործածութեամբ և կամ որ և է պատ-
ճառէ անգործածելի ըլլայ, կը շտկէ և
օգտակար դիւրի մէջ կը դնէ:

Իւր ծառայութեանը պէտք ունեցողը
կը հրաւիրուի Պոլիս Զինճանճըլար փո-
ղոց Թ. 27 մահալան, և կամ իւր տունը
իւսկիւլաւար Սէլամըղ Պապաճան փողո-
ցի կից Պաշաճի փողոց Թ. 6 իւր տունը:

Ինսանա արիւղ օլան սըղը իւլէթի սողու-
տան հասը օլմալ իսէ տէ պու քէմիք իլինտէ
հէնուզ պիր սարը սուտան իպարէթ օլմալ
ֆազաթ պուլուռն պազըսը վազթը կէշիլ Վէ
լայըզըս թէմէլ թուլմուշ Վէ պազըսը Էթ
իւլէ քէմիք արասընտա գալմըշ աղըշա պաշա-
ճա մալիւճէ օլուռնագ Վէ հըֆուշա Ալաւ
Թապեա նուզուլ իւլէթիլտէն Վէ մէրազտան
միւռնագատան արիւղ օլան եշլտէն պաշա Էա-
լընը սողուզտան հասը օլան սողուզ օն սէնէ-
լիք տախի օլստա՝ եինէ չարէսի պուլուռնագ
Վէ Էօքսիլիկէ Վէ կէօքիւս թըքանըլընա պէլ
կէվէլիլի Վէ մազաթտա բէյտաճ օլան սըղըսը
մայասըլա մալիւճէ վէրմէք իւղը՝ սարըլըշտա
քէսիլ մէշնուր Ուստա Սիմօն պուլուռնուր Մա-
մուտ-Փաշա ճամիլիլին ալուռնուտ օլթաւա-
քի գահվէտէ իքթիլա իտէնլէրին գահվէլ մէղ-
քիւրտէ կէլմէլէրի Վէ իճապընա կէօքէ Թարիֆ
Վէ Էտիլիլիլի պազմազ իլուռն պուլուռն սող-
տէմ իլան Էթմիլ իսէտէ մէղքիւր իւլէթիլտէն
իւլմէսի իլին պու քէրէ Էինէ իլան իտէր:

Վէ սըղը իւլէթի 24 սաթթտա սըղարը լը-
գարըլըմ Վէ գաթըք իւլէթիլտէն իճրասընտա
պուլուռնուրուլ:

Գարնընա պասուր օլան պիլ սանճը վէրիլ
իսէ օնուտա իճրասընտա պուլուռնուրուլ: Ս.

ԳՈՒՄԱՆՏԱՐԻԱ

Կիպրոսի այս ազնիւ և սննդարար գինին՝
որ մարմին և արիւն զօրացնելու և ստամոքսի
ոյժ տալու համար, շատ անգամ փորձուած և
շատ օգուտներ տեսնուած է, 5 էն մինչև 20
տարեկան, և Անգլիանուսիւսայ ազնիւ և մա-
քուր 2 էն մինչև 10 տարեկան, և ուրիշ քանի
մը տեսակ զուտ և մաքուր գինիներ և խաղո-
ղէ քաղուած զուտ և պատուական օղիներ և
մանիլակէ զուտ և մաքուր շինուած պատուա-
կան օղարակ, որ մարդու շատ օգտակար է,
զմուած շիշներով և չափաւոր գիներով կը
ծախուի Կ. Պոլիս Թահմիզ փողոց թիւ 9 մա-
ղազան, և Բերա Պամարշէի դիմաց Գ. Բըլըճ-
եանի մաղազան: Ս Ք մարքայով չղմուած-
ներն՝ երաշխաւորեալ չեն:

Համեմատարար, փութաշան և բա-
ւական ուսնալ երիտասարդ մը՝ պատ-
րաստ է վաճառականի կամ խանութ-
պանի մը քով երկրորդական գրագրու-
թեան և կամ ուրիշ գործոց մէջ ծառա-
յել:

Պէտք ունեցողը կ'հրաւիրուի առ անօ-
րինութիւն լրագրոյ:

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՀԱՏՔ ՀՈՂՈՒԻՆ

Լեարդի, ստամոքսի, և աղիքներու ամեն
տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր
է սոյն դեղահատը, նաև ջղային տկարութեան,
ուժաթափութեան և սիրութեան համար. կը
ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ անչափաւո-
րութեանց հետքերը: Սրտի և երիկամանց վրայ
օգտակար ազդեցութիւն մ'ունի. արիւնը մաք-
րելով նոցա խանգարեալ վիճակը կը կանոնա-
ւորէ, և գրգռելով կենսական գործարանները
կը զօրացնէ: Իւր դեղական մեծ ազդեցու-
թեամբ սրտախառնութիւն, կուժուութիւն,
մաղճային հիւանդութիւններ, որովայնի մէջ
լեցուած կազեր, գլխի ցաւեր կը վանէ. մար-
սողութիւնը կը չափաւորի, և մարմինը մաք-
րուելով բոլոր այն աղտեղութիւններէ՝ որ շատ
անգամ զանազան հիւանդութեանց սկզբնա-
պատճառ կըլլան, առողջ, ուժեղ, և բնական
դերքը կ'զգենու:

ONGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՂՈՒԻՆ

Մորթային հիւանդութիւնք և վէրք բուժե-
լու մասին ունեցած պալսամական յատկու-
թեանցը չհաւասարիլ բնաւ ուրիշ դեղ մը. հին
կամ նոր թուռուր վէրքեր, ուռեցք, քաղց-
կեղ (չիրիֆէնչէ), սրունից և ստեանց վէրքեր
կամ բոլորովին կանցնին և կամ կ'աւանան.
օգտակար է նաև հարբուխի, հազի, սրտի
բարխաման, մանաւանդ օղացու (Էէլ) ըսուած
հիւանդութեան: Իւր կազուրիչ և զօրաւոր
ազդեցութեամբ խոյլ (սըրաճա) հիւանդու-
թեան ապականիչ զօրութիւնը ինչ աստիճան
որ ըլլայ՝ կը դիմագրաւէ:

Այս դեղերուն գործածութեան եղանակը
նշանակուած է իւրաքանչիւր տուփի վրայ, որ
կը գտնուի ամեն դեղավաճառներու քով, և
մասնաւորապէս Պահճէ-գափու Թաշ խանի կող-
մերը Պ. Գասապեանի գեղարանը՝ Նօ. 7՝ կը
ծախուի:

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի առ հե-
ղինակն տրքոր Հոլլուէ ի Լոնտոն Օքսֆորտ
փողոց թիւ 555:

ՊԱՏՄԱՆՔ ՓՈՒՆՋԻ

- 1.—Փուշը 2ՈՐԵԲԵՐԹԻ և ՇԱԲԱԹ օրերը
կը հրատարակուի:
- 2.—Տարեկան բաժանորդագինն է միայն չորս
արծաթ մէճիտ՝ կանխիկ վճարելի թէ՛ մայրա-
քաղաքի և իւր արուարձանաց և թէ՛ գաւա-
ռաց համար:
- 3.—Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժա-
նորդ կընդունուի:
- 4.—Տեղական ու գաւառական թղթատա-
րութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ:
- 5.—Հատը 40 փարայ է, և կը գտնուի ա-
մեն Հայ գրավաճառաց խանութները և ձեռքէ
ծախողներու քով:
- 6.—Մանուցման տողը 40 փարայ է մէկ
անգամի համար: Աւելի աժան կըլլայ աւելի
անգամներու համար:
- 7.—Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է
գիր ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան,
Կ. Պոլիս Ալաճա-Համամ Խալիլ խան միջին յարկ
թիւ 19:

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏԱՐԳՈՒԹԻՒՆ Ս. ՊԱՐՏԻՋՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ
Բիգա փաշա խան թիւ 3